

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4833/2020
28.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца А.Д. Ветеринарска станица Краљево, чији је пуномоћник Владимир Беочанин адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Чеперковић адвокат из ..., ради исељења, и по противтужби тужене- противтужиље АА против тужиоца - противтуженог А.Д. Ветеринарска станица Краљево, ради утврђења станарског права, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5043/19 од 14.05.2020. године, у седници већа одржаној 28.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца – противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5043/19 од 14.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву, Судска јединица Врњачка Бања П 1670/18 од 27.05.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да тужена – противтужиља нема правни основ за коришћење стана површине 51 м², који се налази у склопу зграде Ветеринарске станице у улици ... бр. ..., на кат.парцели број .. КО ..., па је обавезана да се исели из наведеног стана и стан испражњен од ствари и лица преда тужиоцу – противтуженом. Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев да се утврди да је тужена – противтужиља стекла станарско право на описаном стану после смрти свог супруга ББ дана ...2008. године, што би тужилац – противтужени био дужан признати и трпети, са обавезом да преко своје надлежне службе закључи уговор о закупу наведеног стана са противтужиљом на неодређено време. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена – противтужиља да тужиоцу – противтуженом на име трошкова парничног поступка плати износ од 81.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 5043/19 од 14.05.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Краљеву, Судска јединица Врњачка Бања П 1670/18 од 27.05.2019. године, тако што је одбијен тужбени захтев да се утврди да тужена – противтужиља нема правни основ за коришћење стана површине 51 м², који се налази у склопу зграде Ветеринарске станице у улици ... бр. ..., на кат.парцели број .. КО ... и да се исели из наведеног стана а стан испражњен од

ствари и лица преда тужиоцу – противтуженом, док је усвојен противтужбени захтев тужене – противтужиље којим је тражила да се утврди да је стекла станарско право на описаном стану после смрти свога супруга ББ дана ...2008. године, што је тужилац – противтужени дужан да призна и трпи а његова надлежна служба да закључи уговор о закупу наведеног стана са туженом – противтужиљом на неодређено време. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да туженој – противтужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 93.300,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац - противтужени је благовремено поднео ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП-а, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновано се у ревизији тужиоца указује да је побијана другостепена пресуда заснована на противречним разлозима и разлозима који су несагласни са писменим доказима у списима, јер то упућује на битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се према одредби члана 407. став 1. ЗПП, ревизија не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојни супруг тужене био је запослен као ветеринарски техничар код тужиоца од јуна 1982. године. Тужена се уз сагласност тужиоца новембра 1982. године са супругом и дететом уселила у део зграде Ветеринарске станице у ..., након извршених радова у циљу адаптације објекта за становање. На збору радних људи тужиоца донета је Одлука број .. од 18.11.1986. године о давању сагласности за коришћење стамбеног простора у склопу Ветеринарске станице супругу тужене, у који се уселио Закључком Збора радника, доласком у радни однос и одређено да се са именованим сачини уговор о коришћењу стамбеног простора - као трајно решење. Дописом од истог датума тужилац се обратио СИЗ-у становања Општине Врњачка Бања да поводом одлуке о додели стана са супругом тужене сачини уговор о међусобним обавезама. Решењем тужиоца број .. од 23.12.1986. године супругу тужене додељен је стан у склопу зграде Ветеринарске станице величине 51 м2 корисне површине, по одлуци збора радника, с тим да се у случају рушења – дислокације, именованом има обезбедити стан у новоизграђеној станици-амбуланти. Дописом број ../86 од 25.11.1986. године упућен је захтев СИЗ-у становања Врњачка Бања да се изврши бодовање стана и сачини споразум о удруживању. У Записнику од 03.12.1986. године којим је СИЗ становања Врњачка Бања извршио бодовање и утврђивање нове вредности стана, као носилац станарског права наведен је супруг тужене ББ, а у записнику СИЗ-а од 22.06.1987. године о бодовању стана ради утврђивања накнаде за коришћење грађевинског земљишта, као чланови домаћинства носиоца станарског права наведени су супруга - тужена и син. Предметни стан налази се у улици ... број .. на кп. .. КО ..., земљиште у државној својини, у згради изграђеној без одобрења за градњу, у државној својини, а тужилац има уписану државину на згради. Супруг тужене преминуо је ...2008. године. Све време од усељења до подношења тужбе у овом спору тужена је била у несметаној државини стана.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени а одбио противтужбени захтев, са образложењем да супруг тужене није имао закључен уговор о коришћењу стана нити је тужена доказала да је фактички испуњавао обавезе као корисник, односно закупац стана, због чега је тужилац као давалац стана на коришћење активно легитимисан да откаже даље коришћење стана туженој.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, налазећи да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право. По становишту другостепеног суда, тужена - као супруга ранијег носиоца станарског права, има право да настави са коришћењем стана у том својству, применом одредби члана 1, 2 и 9. Закона о стамбеним односима („Службени гласник СРС“ бр. 9/85, 18/85 и 11/88) и члана 34. став 1. Закона о становању („Службени гласник РС“ бр. 50/92... 104/16).

По становишту Врховног касационог суда, побијаном другостепеном пресудом правилно је примењено материјално право.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о стамбеним односима („Службени гласник СРС“ бр. 9/85-пречишћени текст, 18/85), прописано је да грађанин који се уселио у стан у друштвеној својини на основу уговора о коришћењу стана, стиче право да тај стан трајно користи ради задовољења личних и породичних стамбених потреба, под условима утврђеним овим законом, као и да сагласно посебном закону учествује у управљању стамбеним зградама (станарско право). Чланом 7. наведеног закона, прописано је да се одредбе овог закона не примењују на станове за службене потребе и на станове у друштвеној својини који се на основу посебних прописа издају у закуп (став 1.), да се становима за службене потребе сматрају они станови чије је коришћење везано за вршење одређене службене дужности и функције, а као такви утврђени су самоуправним општим актом даваоца стана на коришћење (став 2.), да лица која користе станове из става 1. овог члана стичу у коришћењу тих станова само права утврђена општим актом даваоца стана на коришћење и права из уговора о закупу, а не стичу станарско право на тим становима (став 3.). Према члану 9. став 1. наведеног закона, корисником стана, у смислу овог закона сматрају се: носилац станарског права и чланови његовог породичног домаћинства који заједно са њим станују, као и лица која су престала да буду чланови тог домаћинства а остала су у истом стану, а према ставу 2. овог члана брачни друг се сматра чланом породичног домаћинства, у смислу овог закона. Одредбом члана 19. став 1. наведеног закона прописано је право корисника стана који станују са носиоцем станарског права да трајно користе стан под условима из овог закона, а ставом 2, да члановима породичног домаћинства припада право из става 1. овог члана и после смрти носиоца станарског права, као и кад он из других разлога трајно престане да користи стан, осим ако је престао да користи стан на основу отказа уговора о коришћењу стана, раскида тог уговора, на основу уговора о замени стана или ако је стекао станарско право на други стан који му је додељен и за чланове породичног домаћинства који заједно са њим станују.

Применом цитираних законских одредби на утврђено чињенично стање, правилна је оцена другостепеног суда да тужена има право да настави са коришћењем стана у својству закупца иза смрти супруга као ранијег носиоца станарског права. Наиме, супруг тужене је уселењем у стан на законит начин - на основу акта даваоца стана у друштвеној својини на трајно коришћење, ради задовољења стамбених потреба, стекао својство носиоца станарског права, а тужилац као члан његовог

породичног домаћинства који је заједно са њим становао, право да у својству корисника стан користи. С обзиром да се оцена испуњености законских услова да корисници стана наставе са трајним коришћењем стана после смрти носиоца станарског права процењује према моменту смрти носиоца станарског права (супруг тужене умро 2008. године), услови за даље коришћење стана тужене цене се према одредби члана 34. Закона о становању („Сл. гласник РС“, бр. 50/92 ... 101/2005). Наведеном одредбом је у ставу 1. прописано да у случају смрти закупца или његовог иселења из стана, закупца на том стану постаје члан породичног домаћинства који је наставио да користи тај стан по следећем редоследу: брачни друг, дете рођено у браку, ван брака, усвојено и пасторче, а у ставу 5, да је закуподавац дужан да у року од 30 дана од истека рока из става 4. овог члана (60 дана од смрти закуподавца), закључи уговор о закупу стана, односно одреди лице које ће бити закупца стана, а ако то не учини, заинтересовано лице може поднети предлог надлежном суду да у ванпарничном поступку донесе решење којим се замењује уговор о закупу стана. Имајући у виду цитирану законску одредбу и чињеницу да је тужена као члан породичног домаћинства свог супруга као носиоца станарског права живела са њим у истом стану, има право да настави са коришћењем стана у својству закупца.

На ово право тужене је без утицаја чињеница на коју се указује у ревизији да њен супруг а касније и она сама, нису са власником стана закључили уговор о коришћењу стана нити су плаћали накнаду за коришћење, јер ти пропусти сами по себи не утичу на право тужиле да настави са коришћењем стана иза смрти свог супруга као носиоца станарског права који је то право стекао у складу са законом.

По становишту Врховног касационог суда, нису основани ревизијски наводи да је предметни стамбени простор додељен супругу тужене као службени стан. Ово стога што тужилац у спроведеном поступку није доказао да је предметни стан по својој намени изграђен за службене потребе, и поред чињенице да се налази у згради Ветеринарске станице и да се супруг тужене у стан уселио као радник тужиоца, нити да је општим актима тужиоца одређен као службени стан, а имајући у виду да ни у одлукама тужиоца и осталој пратећој документацији о давању стана на коришћење није наведено да се стан додељује као службени или да је његово коришћење везано за трајање радног односа, већ супротно томе, да се додељује као трајно решење супругу тужене као носиоцу станарског права који ће користити са супругом и сином као члановима домаћинства. Из наведених разлога се не ради се о стану на коме се није могло стећи станарско право према одредби цитираног члана 7. Закона о стамбеним односима.

Имајући у виду да тужена од уселења станује у стану и да нема на други начин решено стамбено питање, то предметни стан представља њен дом, па тужена ужива заштиту права становања и по члану 8. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, што је правилно закључио и другостепени суд.

Како тужила има правни основ за коришћење стана, побијана другостепена пресуда је правилна и законита а ревизија тужиоца је оцењена неоснованом.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија

Бранислав Босиљковић, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**